

Sygn. I C 768/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w S. I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	del. SSR Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	st. sekr. Sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2020 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa K. P. (poprzednio G.)

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Okręgowego w S.

o zadośćuczynienie i nakazanie

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda K. P. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 1.620 zł (jeden tysiąc sześćset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn akt I C 768/19

UZASADNIENIE

Powód – K. G. (obecnie: P.) wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w S. pozew o zapłatę kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz o usunięcie skutków naruszenia. Na uzasadnienie wskazał, że pozwany naruszył dobra osobiste powoda w postaci godności, prawa do drogi sądowej i dwuinstancyjności, prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, prawa do dochodzenia naruszonych praw przed sądem. Podniósł, że Sąd Okręgowy w S. VI Wydział Karny Odwoławczy w dniu 19 lutego 2018 r. rozpoznawał zażalenie powoda w sprawie (...)na postanowienie z dnia 19 grudnia 2017 r. o umorzeniu postępowania wydane przez Sąd Rejonowy w S. XIV Wydział Karny pod sygn. (...). Sąd Okręgowy w S. uchylił wówczas zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania wskazując, że nietrafnie przyjęto przedawnienie karalności, gdyż pominięto, że K. G. już 9 września 2015 r. poinformował Prokuraturę Rejonową w S. o poświadczeniu przez administrację jednostki penitencjarnej niezgodnej z prawdą okoliczności posiadania przez niego substancji psychotropowych. Powód wywodził dalej, że w tej samej sprawie lecz przeciwko innej osobie, M. K., wniósł akt oskarżenia prywatnego, jednak postępowanie zostało umorzone w dniu 16 listopada 2018 r. z powołaniem się na przedawnienie karalności. Powód zaskarżył to postanowienie, lecz Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 12 marca 2019 r. utrzymał w mocy postanowienie Sądu Rejonowego przyjmując, że z dniem 27 października 2017 r. doszło do przedawnienia karalności. Orzeczenie Sądu Okręgowego w

S. powód uznał za wydane z niewłaściwym zastosowaniem prawa lub w wyniku rażąco błędnej wykładni. W ramach usunięcia skutków naruszenia powód żądał ponownego rozpoznania zażalenia przez Sąd Okręgowy w S.. Powód powołał się na art. 417 kc i szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej.

Pozwany - Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego. W pierwszej kolejności zaprzeczył jakoby jakiekolwiek dobra osobiste powoda zostały naruszone w toku opisywanych postępowań lub żeby miały one charakter bezprawny. Wyjaśniając przebieg obu postępowań pozwany zauważył, że w pierwszej sprawie ((...)) umorzony przez Sąd Rejonowy w S. z uwagi na przedawnienie karalności Sąd Okręgowy w S. rozpoznając zażalenie powoda uchylił postanowienie, gdyż zauważył, że procedowanie w sytuacji gdy nie został rozpoznany wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika stanowi okoliczność uzasadniająca uchylenie postanowienia. Nadto stwierdził, że w sprawie o zarzucane w prywatnym akcie oskarżenia przestępstwo powód złożył zawiadomienie do prokuratury, która wszczęła, a następnie umorzyła postępowanie. Na skutek wszczęcia doszło do przedłużenia biegu terminu przedawnienia karalności. W drugim postępowaniu ((...)) natomiast do przedłużenia biegu terminu przedawnienia karalności nie doszło, gdyż na skutek zawiadomienia powoda prokuratura odmówiła wszczęcia postępowania w tej sprawie. Nie ziściła się więc przesłanka z art. 102 kk. Z powyższego wynika, że zarzut bezprawności sformułowany przez powoda nie znajduje uzasadnienia. Bezprawnym jest bowiem takie działanie, które jest niewątpliwie sprzeczne z bezwzględnymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, albo polegające na niewłaściwym zastosowaniu prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował istnienie szkody i związku przyczynowego pomiędzy szkodą. Zakwestionował także żądanie co do wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w S. Wydział VI Karny Odwoławczy uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w S. Wydział XIV Karny z dnia 19 grudnia 2017 r. o umorzeniu postępowania na skutek przedawnienia karalności czynu. Na uzasadnienie wskazał, że w pierwszej kolejności nie można było zaakceptować sytuacji, w której merytoryczne zakończenie postępowania następuje przed rozpoznaniem zażalenia oskarżyciela prywatnego na postanowienie odmawiające mu przyznania pełnomocnika z urzędu. Nadto przy rozpoznaniu sprawy pominięto, że K. G. już 9 września 2015 r. poinformował pisemnie Prokuraturę Rejonową w S. o poświadczeniu przez administrację jednostki penitencjarnej niezgodnej z prawdą okoliczności posiadania przez niego substancji psychotropowych. W uzasadnieniu postanowienia Sąd polecił ponowne rozważenie czy wskazana wyżej skarga pozostaje w związku z wniesionym przez K. G. prywatnym aktem oskarżenia pod kątem upływu terminów dotyczących przedawnienia karalności. Ponowne rozpoznanie sprawy miało też służyć zapewnieniu K. G. skorzystania z przysługującej mu możliwości uzyskania porady prawnej.

(bezsporne, nadto dowód: postanowienie z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie (...) – k. 62-63)

Postanowieniem z dnia 12 marca 2019 r. wydanym w sprawie (...) Sąd Okręgowy w S. Wydział VI Karny Odwoławczy utrzymał w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w S. Wydział XIV Karny z dnia 16 listopada 2018 r. o umorzeniu postępowania na skutek przedawnienia karalności czynu. Sąd wyjaśnił przy tym, że co prawda oskarżyciel prywatny argumentował, że bieg terminu przedawnienia został przerwany na skutek złożenia przez niego w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa obejmującego również czyn objęty prywatnym aktem oskarżenia, to jednak analiza akt sprawy (...) Prokuratury Rejonowej w S. wskazuje, że prawomocnie odmówiono wszczęcia śledztwa w tej sprawie, a zatem nie ziściła się przesłanka „wszczęcia postępowania”, nie doszło więc do przedłużenia terminu przedawnienia karalności czynu.

(bezsporne, nadto dowód: postanowienie z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie (...) – k. 64-65)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie w zasadzie bezsporny był stan faktyczny, który legł u podstaw żądań pozwu. Powód upatrywał bowiem naruszenia dóbr osobistych w wydaniu przez Sąd Okręgowy w S. Wydział VI Karny Odwoławczy orzeczenia w sprawie (...) merytorycznie innego niż w sprawie (...) choć wg powoda stany faktyczne w tych sprawach były tożsame. Powód domagał się w związku z tym wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł oraz nakazania pozwanemu ponownego rozpoznania sprawy (...).

Podstawą żądania powoda był przepis art. 417¹ § 2 kc, z którego wynika, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Nie ulega wątpliwości, że powód nie uzyskał w tej sprawie prejudykatu, tj. że nie została we właściwym trybie stwierdzona niezgodność z prawem przedmiotowego orzeczenia.

Z przedstawionego w sprawie materiału dowodowego nie wynika natomiast, by wydane przez sąd orzeczenie z dnia 12 marca 2019 r. było niezgodne z prawem. Przeciwnie – sąd w przedmiotowym postanowieniu powołał się na zasadę uregulowaną w art. 102 kk. Stanowi ona, że **jeżeli** w okresie, o którym mowa w art. 101 kk **wszczęto postępowanie**, karalność przestępstw określonych w art. 101 § 1 kk ustaje z upływem 10 lat, a w pozostałych wypadkach – z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu. W celu ustalenia czy istotnie doszło do przedłużenia terminu przedawnienia karalności sąd ustalił czy na skutek skargi powoda postępowanie zostało wszczęte. Ustalenia te doprowadziły do konkluzji, że prokuratura prawomocnie **odmówiła wszczęcia** postępowania.

Powód nie zaprzeczył żadnym faktom leżącym u podstaw tego ustalenia ani nie złożył wniosków dowodowych zmierzających do innych ustaleń. Ograniczył się wyłącznie do stwierdzenia, że orzeczenie Sądu Okręgowego w S. Wydziału VI Karnego Odwoławczego było bezprawne.

Niezależnie od powyższej argumentacji całkowicie bezzasadne było zgłoszone przez powoda żądanie ponownego rozpoznania sprawy. Nawet bowiem stwierdzenie niezgodności z prawem opisanego orzeczenia nie eliminuje go z porządku prawnego, a tym bardziej nie może prowadzić do uzyskania prawa do kolejnego, nieprzewidzianego prawem środka zaskarżenia. Ustawa przewiduje bowiem sytuacje, gdy wadliwe orzeczenie pozostawać będzie w obrocie prawnym (ze względu na pewność prawa lub potrzebę ochrony praw nabytych osób trzecich), natomiast stwierdzenie jego niezgodności z prawem otworzy drogę do uzyskania kompensacji przez osobę, która wskutek jego wydania poniosła szkodę (por. szerzej M. Safjan, Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej, s. 70; J.J. Skoczylas, Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez władzę, s. 252 i 256; zob. E. Bagińska, Odpowiedzialność odszkodowawcza za wykonywanie władzy, s. 347).

Wobec niewykazania przez powoda przesłanek odpowiedzialności pozwanego z art. 417¹ § 2 kc żądanie należało oddalić na podstawie art. 417¹ § 2 kc a contrario w zw. z art. 6 kc o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

O kosztach orzeczono w punkcie drugim na podstawie art. 98 kpc mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyło się wynagrodzenie radcy PGRP w wysokości przewidzianej w § 2 pkt 3 i § 8 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w kwotach 900 zł i 720 zł.